

Opakování 1.–10. lekce

1. Převeďte do opačného čísla

manus dextrae
diei longiori
montis alti
aciebus triplicibus
vitae tristis
vitae tristi
carminis pulchri
Aegypto pulchra
animalia viventia
civibus interrogantibus
lacubus puris
pueris pauperibus

morbis gravibus
noctes atras
rete magnum
cornua acria
vitae tristes
iudicis prudentis
bellis civilibus
philosophi ambulantes
incolae gaudenti
hominis dubitantis
viros cantantes
vulnera gravia

2. Vystupňujte v uvedeném spojení

pozitiv	komparativ	superlativ
vulnere gravi		
agrorum latorum		
carmina brevia		
hominum malorum		
celeriter currebant		
multi cives		
multarum urbium		
hiems acris		
bene laborabitis		
simili modo		
multa sciunt		
Legere utile est.		
e causa dubia		
artibus bonis		
aquam puram		
domos magnas		
amice care		
labore necessario		

3. Vytvořte adverbia

pulcher, industrius, multus, malus, celer, prudens, stultus, necessarius, altus, facilis, felix, bonus, magnus, subitus, sapiens, probus, audax, difficilis, gravis, longus

4. Přeložte výrazy s číslovkami

365 dní

proti třem tisícům nepřátel

roku 68

ve dvou městech

v obou městech (tj. v jednom i druhém)

333 stříbrných (*argenteus, a, um*) křepelek (*coturnix, icis, f.*) letělo přes (*transvolo, are + ak.*) 333 stříbrných střech (*tectum, i, n.*)

v jezeře žilo 1572 ryb

v roce 146 před Kristem

pět táborů nepřátel

smrt jednoho člověka

v šestnácti letech (tj. v sedmnáctém roce věku)

umírá v šedesáti devíti letech

v bitvě je zabito 74 jezdců

s šesti tisíci vojáky

až do roku 510

Kolik měsíců, dní, hodin žije hoch dvanáctiletý?

Člověk má dvě ruce a dvě nohy; ruka má pět prstů, noha tolikéž (*totidem*).

5. Uved'te, kde se setkáte s následujícími koncovkami (napište příklady)

-is

-īs

-ās

-ēs

-e

-ē

-ā

-a

-ī

-ibus

-um

-am

-em

6. Převeďte do pasiva

1. Spes vana saepe homines fallit.
2. Nonnulli testudinem (testudo, inis, f. „želva“) animal omnium pigerrimum putant.
3. Pastores, diem festum celebrantes, dis oves immolabant.
4. Oratio tua animos audientium delectabit.
5. Utinam omnes homines modesti essent?
6. Quis pauperes et miseros non adiuvat?
7. Quid hominem malum commovere potest?
8. Iudex in ius vocabit omnes, qui legibus non parebunt.

7. Vytvořte zápor

facite!	imitare!
appelletis!	utinam laederentur!
loqueremur	tace!
utinam veniat!	dormite!
utinam desit!	decipe!
veremini!	este!

8. Dejte do závislosti na uvedeném výrazu

1. Ne umquam cives rei publicae in periculo desint!
Oratores saepe cives hortabantur
2. Ignis servus bonus, sed dominus malus est.
Notum est
3. Este meliores quam maiores vestri!
Saepe a sapientibus monemini
4. Audi multa, optima elige!
Parentes tibi suadebant
5. Maior pars saepe meliorem vincit.
Multi putant
6. Recta itinera breviora sunt quam obliqua.
Illo tempore nesciebamus
7. Filii parentibus suis dissimillimi sunt.
Fili putant
8. Utinam parentibus nostris dissimillimi simus!
Fili saepe optant
9. Labor celerrimus non est semper utilissimus.
Proverbium vetus dicit
10. Nulla re melius peccatur quam clementia.
Seneca philosophus dicit
11. Idem opus huic placet, illi displicet.
Apparet
12. Defendo me mea vita, non meis verbis.
Cicero dicebat

9. Doplňte slovo ve správném tvaru

1. Cura ut semper tuis (*adesse*) _____ .
2. Milites a ducibus monebantur, ne scelera hostium turpissima (*imitari*) _____ .
3. Si cives fortiores essent, spes victoriae non (*desse*) _____ .
4. Homo doctus et sapiens non (*unus*) _____ urbis civis est, sed (*totus*) _____ mundi.

5. Pythagoras philosophus discipulis praecipiebat ut ius iurandum raro et tarde (*dare*) _____ .
6. Corinthus omnium Graeciae urbium (*dives, superlativ*) _____ et (*celeber, superlativ*) _____ erat.
7. Tanto (*brevis, komparativ*) _____ est (*omnis*) _____ tempus, quanto est (*felix, komparativ*) _____ .
8. Multi philosophi homines sapientes (*nihil*) _____ (*perturbare*) _____ posse dicebant.
9. (*Nemo*) _____ vita est curis libera.
10. Nonnulli homines aliena magis curant quam (*suus*) _____ .
11. Alter auxilio (*alter*) _____ eget (*egere, ere + abl. „postrádat, „nemít“*).
12. Numquam mulierem miserrimam, (*qui*) _____ adesse poterimus, repudiabimus.
13. Ne dicas ea (*qui*) _____ vera non putas.
14. (*Qui*) _____ lignum (*lignum, i, n. „dřevo*) durius est quam quercus?
15. Interdum (*idem*) _____ homines de (*idem*) _____ rebus non (*idem*) _____ iudicant.
16. Cives (*idem*) _____ civitatis (*idem*) _____ leges habent.
17. Milites in (*iter*) _____ longis saepe (*fames*) _____ et (*sitis*) _____ vexantur, in regionibus calidis etiam (*febris*) _____ laborant.
18. Verum (*dicere*) _____ , mala (*fugere*) _____ , bona (*facere*) _____ !
19. Hannibal milites monebat, ne Alpium altitudine (*deterrire*) _____ .
20. Cum hostes (*videre*) _____ se impetum Romanorum sustinere non (*posse*) _____ , (*fugere*) _____ et flumen transcendere conabantur.
21. Nisi id (*audire, ego*) _____ , id verum esse non posse (*putare, ego*) _____ .
22. Eos, qui se defendere non (*posse*) _____ , aggredi turpissimum est.

10. Uved'te, o jaké slovo se jedná. Pokuste se vytvořit podobné definice.

Is qui discit.

Is qui docet. Ea quae docet.

Animal quod currum trahit et cornua non habet.

Id quod accipimus, si bene laboramus.

consul

liber

rex

11. Přeložte do latiny

1. Když se nepřátelské vojsko přibližovalo k Římu, obyvatelé opevňovali město a připravovali bitvu.
2. Kdybyste páchali velmi závažné zločiny, byli byste právem trestáni.
3. Dobře věděli, že nemůžou přijít včas.
4. Kéž bychom netoužili mít to, co mít nemůžeme!

5. Kdo byl v té době pokládán za nejbohatšího ze všech lidí?
6. Neposlouchejte lidi, kteří tvrdí, že mocní lidé jsou ze všech nejšťastnější.
7. Koho z nich bys zvolil, kdybys mohl?
8. Je známo, že naše lodě jsou rychlejší a menší než lodě nepřátel.
9. Rodiče je napomínali, aby s vámi o té věci nemluvili.
10. Kdo z vás dvou je rozumný? Ani jeden.
11. Pověst praví, že sedm římských králů vládlo 244 let.

12. Škrtněte výraz, který nepatří do řady

decipies, mittes, taces, tribues, dormies
vulneris, defenderis, offenderis, peteris
putaberis, scriberis, deleris, videris, mitteris
vulneras, aberas, obsecras, erras
senti, dici, audi, puni
disce, pone, iace, laude

13. Roztříd'te na tvary, které mohou být utvořeny od slovesa *vinco*, *ere* a od slovesa *vincio*, *ire* (uvažujte i tvary s délkami). Je možné, aby byly některé tvary utvořeny od obou sloves?

vincite, vinci, vincam, vinceris, vincimini, vincientur, vincebatur, vince, vinciaris, vincitis, vinciunt, vincientibus, vincieris, vincereris, vinciebas, vincant, vincis, vincirent, vinciri, vincentes, vinciatur, vinciris